

De heilige Geest zal je overschaduw

Lucas 1: 26-38

In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar de stad Nazaret in Galilea,²⁷ naar een meisje dat was uitgehuwelijkt aan een man die Jozef heette, een afstammeling van David. Het meisje heette Maria.²⁸

Gabriël ging haar huis binnen en zei: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.'²⁹ Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had.³⁰ Maar de engel zei tegen haar: 'Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken.'³¹

Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen.³² Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven.³³

Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen.'

³⁴Maria vroeg aan de engel: 'Hoe zal dat gebeuren? Ik heb immers nog nooit gemeenschap met een man gehad.'³⁵ De engel antwoordde: 'De heilige Geest zal over je komen en de kracht van de Allerhoogste zal je als een schaduw bedekken. Daarom zal het kind dat geboren wordt, heilig worden genoemd en Zoon van God.'³⁶ Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap,³⁷

want voor God is niets onmogelijk.'³⁸ Maria zei: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.'³⁸ Daarna liet de engel haar weer alleen.

Kerst... dat staat synoniem voor groot feest met veel mensen... alleen niet dit jaar. We zoeken naar mogelijkheden om kerst opnieuw te definiëren. Als gelovige is dat alvast een stuk makkelijker. Wat is kerst anders dan hoog bezoek héél hoog bezoek, in de kleine kring van het eenvoudige gezin?

Het hoog bezoek kwam er zelfs van tevoren al aan te pas. Toen Maria nog alleen was, nou ja, verloofd wel, maar toch nog alleen, kreeg ze al hoog bezoek, van Gabriël, vriend van de Heer, wil dat zeggen. Vriend met hoofdletter. Het was bijzonder hoog bezoek, voor zo'n jong meisje, zonder ervaring in het leven, in een klein dorp, in Nazareth, in de landstreek van vissers en mindergeschoolden, in Galilea.

Maria zelf is een jong meisje. Ze heeft wel een betrouwbare naam, Mirjam in het Hebreeuws. Mirjam, die we kennen als de zus van Mozes, die haar leven riskeerde voor haar broertje op de Nijl, die met dapperheid de geboorte van de verlosser van het volk uit Egypte, heeft bewaakt en beschermd. Ze is uitgehuwelijkt aan Jozef, uit de stam van David. Nog twee namen die staan als een huis. De mensen die hier genoemd worden lijken wel betrouwbaar – we moeten nooit vergeten in de verhalen van de bijbel hoeveel betekenis de Israëliet aan namen toekende!

De eenvoudige Maria in het onaanzienlijke dorpje in de geminachte landstreek schrok bij de verschijning! De engel Gabriël kwam haar huis binnen. Dat moet hélemaal gevuld zijn geweest met de aanwezigheid van de Allerhoogste. Niet voor te stellen!

Maar geen paniek. Ze krijgt meteen te horen dat ze begenadigd is. Ze zal zwanger worden, een zoon baren, die moet Jezus worden genoemd...

Hier ligt een prachtige parallel met het verhaal van Abraham die drie mannen ontvangt, die kwamen van Godswege... Weet u het nog, in de hitte, bij Mamre, de mannen krijgen een plaats onder een boom en terwijl Sarah een maaltijd aan het koken is – want Abraham heeft zijn beste kalf uitgezocht – vertellen de mannen dat ze een jaar later zullen terugkomen en dat Sarah een zoon zal hebben. De oude Sarah, ze lacht in zichzelf. Wat zou zij nog zwanger raken... Haar ongeloof zal haar nog achtervolgen; haar zoon zal Izaak heten: hij lacht.

Maar het gaat hier natuurlijk over ongelofelijke dingen. We moeten niet te snel oordelen. Hoe zouden wij zijn, wij die moeite hebben met Jezus die over het water loopt en met het einde der tijden dat een keer zou kunnen komen, wij

die liever kritisch zijn dan naïef en daarmee heel wat geloof overboord gooien. Wij doen misschien niet eens open als Gabriël aan de deur klopt.

Het kind van Maria zal de troon van David bestijgen. David is een icoon in de Hebreeuwse geschiedenis. Meer icoon dan werkelijkheid wellicht. Maar iedere lezer van toen wist dat het huis van David verbonden was met de Messias, dat God aan David beloofd had dat zijn koningshuis voor eeuwig zou standhouden. – Daar was toen niet veel meer van overgebleven, na alle slechte koningen, na verschrikkelijke ballingschappen, na de Hellenistische en nu in de duidelijk aanwezige Romeinse bezetting... Je moet wel erg naïef zijn om de woorden van de engel te geloven, dat Maria's zoon zal regeren in de lijn van koning David. Maar ze gelooft het, net als Abraham die geloofde dat hij nog een zoon zou krijgen. – Noot bij Abraham: hij probeerde eerst nog een zoon te hebben bij een jongere vrouw, want hij geloofde de drie mannen toch niet op hun woord, dat het Sarah zou zijn, die zou baren...

Maar Maria geloofde het. Ze geloofde dat het mogelijk was dat God, de grote, Allerhoogste, heilige, onnoembare God, in onze wereld binnenkwam, zelfs in haar lijf binnenkwam, in haar schoot mens zou worden.

Ze geloofde het, maar ze wilde wel weten hoe het zou gaan, want... Maria geeft een zeer volwassen antwoord voor een jong meisje: ik heb geen gemeenschap met een man gehad. Ter vergelijking ... Sarah vraagt zich niet af hoe het zal gebeuren, ze gelooft het niet...

Tja hoe? We kunnen natuurlijk onze geloofsbelijdenis opdreunen. Ontvangen van de heilige Geest... Ik moet u niet vertellen dat er doorheen de geschiedenis over gedebatteerd is geweest...

In de tekst staat in elk geval de Heilige Geest. Maria stond open voor de Geest van God, voor de manier van denken van God, voor het ontvangen van Gods gedachten, voor het vertrouwen op Gods woord. De kracht van de Allerhoogste, staat er verder, zal je als een schaduw bedekken. Het is een prachtige uitdrukking, ook weer met andere verhalen verbonden: Schaduw verwijst naar wolk en wolk verwijst naar Gods aanwezigheid. God spreekt op de berg vanuit de wolk: Dit is mijn geliefde zoon, luister naar hem. In Handelingen 5 lezen we dat mensen zieken neerleggen, in de hoop dat de schaduw van Petrus hen zal genezen. De schaduw staat voor de krachtige aanwezigheid van een persoon of van God. Maria zal de krachtige aanwezigheid van God ervaren,

de krachtige aanwezigheid van de schepper van alle leven, de levenbrengende Geest zal zij ontvangen. En zij zal vruchtbaar worden en baren.

En dat is iets wat binnen ieders bereik ligt. Openstaan voor de heilige Geest, je laten inspireren, opdat je gedachten vruchtbaar zijn, je wordt zwanger van een idee en je baart een nieuwe, levende werkelijkheid.

Het is goed om in teksten de diepere grond te zien, die ons allen raakt. Elk verhaal roept ons op om dichterbij God te komen, in gedachten, in ons handelen en dat is iets dat blijft en iets wat we met elkaar kunnen delen, tot welk kerkgenootschap of geloof we ook behoren. De verhalen zelf, de oppervlakte van de tekst leidt tot meer discussie, zelfs tot kerkscheuringen. Het is duidelijk dat in dit verhaal Lucas ons wil overtuigen van de waarheid, van het waargebeurde. Want hij schrijft: ³⁶Luister, ook je familielid Elisabet is zwanger van een zoon, ondanks haar hoge leeftijd. Ze is nu, ook al hield men haar voor onvruchtbaar, in de zesde maand van haar zwangerschap. Voor God is niets onmogelijk. – Dezelfde woorden die we in het verhaal van Abraham en Sarah tegenkomen! De uitdrukking komt overigens voor, daar waar God een voorstel doet. Wij zelf, wij gebruiken ze vaak om een gebedsvraag te ondersteunen. Dat is iets anders.

Lucas sprak Grieks en was arts, hij was niet het meest naïeve schepsel van de oudheid! Maar natuurlijk is dit verhaal voor ons moeilijk. Toch hoeven we ons daardoor niet te laten ontmoedigen: Geloven op zich is ook niet vanzelfsprekend. Denk aan Abraham en Sarah. Maar het is mooi. Het is prachtig, dat we ons in het leven mogen laten inspireren door de verbinding tussen hemel en aarde. Het geloof in een God die zich met ons wil bemoeien, die niet onverschillig staat tegenover het leven, maar ons juist hierdoor wil sleuren, wil dragen om helemaal tot aan de eindmeet te geraken en ons dan met Hem mee Zijn Koninkrijk binnen te laten. Zoals Hij met kerst hier binnenbrak, wij aan het einde met Hem, bij Hem...

Hoe? Vragen wij ons af... Hoe moet dat allemaal? Wij mogen die vraag ook aan God stellen. Het antwoord van God was niet zeer concreet, maar het was voor Maria voldoende om te zeggen: laat het maar gebeuren, de Heer zal ik dienen.